

Geannoteerde agenda voor de Europese Raad van 20 en 21 maart 2025

Op donderdag 20 maart en vrijdag 21 maart 2025 vindt de Europese Raad (ER) plaats. Op de agenda staan momenteel de Russische agressie tegen Oekraïne, het Meerjarig Financieel Kader (MFK), migratie, het Midden-Oosten, concurrentievermogen, oceanen en externe relaties. Hoewel de EU-VS relatie niet op de agenda staat, zal hier naar verwachting wel over gesproken worden gezien de raakvlakken met verschillende onderwerpen, waaronder de Russische agressie tegen Oekraïne.

Russische agressie tegen Oekraïne

De Europese Raad zal spreken over de actuele ontwikkelingen in de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne en de urgentie van brede EU-steun aan Oekraïne. Hierbij zal de ER opvolging geven aan de buitengewone Europese Raad van 6 maart jl. Het kabinet blijft Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd steunen, in tijden van oorlog, herstel en wederopbouw, voor zo lang als nodig is. Het standhouden van Oekraïne bepaalt op fundamentele wijze de veiligheid en stabiliteit van Europa. Daarom reserveert het kabinet voor 2026 ruim 3,5 mrd. euro aan militaire en niet-militaire steun voor Oekraïne. Daarnaast onderstreept het kabinet dat de druk op Rusland om de oorlog te beëindigen moet worden gemaximaliseerd, onder meer door middel van een ambitieus zeventiende sanctiepakket. Het kabinet blijft zich hierbij inzetten voor een duurzame en rechtvaardige vrede voor Oekraïne. Het uitgangspunt hierbij is: niks over Oekraïne, zonder Oekraïne; niets over Europese veiligheid zonder Europa.

De Europese Commissie zal, naar verwachting, in aanloop naar de ER een witboek over de toekomst van Europese-defensie publiceren, waarbij de verwachting is dat het 'ReArm' pakket dat de voorzitter van de Europese Commissie voorafgaand aan de buitengewone ER van 6 maart presenteerde, verder zal zijn uitgewerkt. Het kabinet onderschrijft het belang van een versterkte defensie industrie in Europa en zal de concrete voorstellen na publicatie beoordelen. Het kabinet heeft kennisgenomen van de aangenomen motie-Eerdmans¹ inzake ideeën van de voorzitter van de Commissie voor versterking van de Europese defensie (REARM) en heeft uw Kamer hierover vandaag nader geïnformeerd in de Kamerbrief inzake motie-Eerdmans (ReArm Europe) en de Europese Raad van 20-21 maart.

Meerjarig Financieel Kader

De Raad zal spreken over het volgend Meerjarig Financieel Kader (MFK) na 2027. Het voorstel van de Europese Commissie voor het volgend MFK wordt in de zomer van 2025 verwacht. Lidstaten hebben de mogelijkheid om hun verwachtingen ten aanzien van het toekomstige Commissievoorstel te delen en sturing op de hoofdlijnen te geven. Het kabinet zal zich inzetten voor een moderne en toekomstbestendige begroting die de belangrijkste uitdagingen van de EU adresseert. Tevens benadrukt het kabinet dat er geen ruimte is om de nationale bijdrage aan de EU-begroting te verhogen, in lijn met het Regeerprogramma. De Kamerbrief met Nederlandse inzet op hoofdlijnen voor het volgend MFK wordt in het eerste kwartaal van 2025 met uw Kamer gedeeld.

Migratie

Het kabinet kijkt uit naar de reguliere voortgangsbrief van de Commissie over de EU-inzet op migratie. Het kabinet acht het van belang dat de ER aandacht heeft voor zowel EU-interne als EU-externe aspecten van migratie. Voor het kabinet zijn het tegengaan van irreguliere migratie en het bevorderen van terugkeer belangrijke prioriteiten. Het kabinet zet daarbij in op voortgang ten aanzien van de (door)ontwikkeling van brede partnerschappen, naleving van de Dublin-verordening en het zo snel mogelijk implementeren van het Asiel- en Migratiepact. In het kader van terugkeer kijkt het kabinet uit naar het Commissievoorstel ter herziening van de terugkeerrichtlijn. Het kabinet zet zich binnen de EU eveneens in als aanjager van het verkennen van de mogelijkheden voor innovatieve vormen van migratiesamenwerking.

Midden-Oosten

De Raad zal waarschijnlijk spreken over de situatie in het Midden-Oosten. Naar verwachting zal worden stilgestaan bij de ontwikkelingen ten aanzien van het staakt-het-vuren in de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever.

¹ Kamerstukken 21 501-29, nr. 2207

Het kabinet blijft oproepen tot volledige implementatie van het staakt-het-vuren tussen Israël en Hamas en benadrukt in dat licht het belang van de onderhandelingen over de tweede fase van de overeenkomst. Zo kunnen alle gijzelaars vrijkomen en kan toegewerkt worden naar een duurzame oplossing van het conflict.

Concurrentievermogen

De Raad zal naar verwachting een inhoudelijke discussie voeren over het versterken van het EU-concurrentievermogen in het licht van de Letta en Draghi rapporten en het recent gepubliceerde *Competitiveness Compass* van de Commissie.² Voor het kabinet is het versterken van EU-concurrentievermogen een urgente, gezamenlijke opgave. De inbreng van het kabinet tijdens de Raad zal in lijn zijn met de Kamerbrief kabinetsvisie EU-concurrentievermogen.³

Onder EU-lidstaten is er een breed gedeeld gevoel van urgentie om het EU-concurrentievermogen te versterken. Tegelijkertijd bestaan er onder lidstaten verschillen van inzicht over vraagstukken rondom bijvoorbeeld mededinging, industriebeleid en financiering.

Oceanen

De Raad zal spreken over het "EU Ocean Pact" en de 3^e VN Oceanenconferentie die van 9 tot 13 juni aanstaande plaatsvindt in Nice. Het kabinet verwelkomt het voornemen van de Commissie om met dit Pact te komen. Het Pact sluit naar verwachting aan bij het huidige kabinetsbeleid. Het initiatief kan ook positief bijdragen aan de Nederlandse inzet voor samenwerking en bestuur rond de grote Noordzee (*Greater North Sea Basin Initiative*) inclusief het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen.

Externe relaties

De Raad zal spreken over actuele geopolitieke ontwikkelingen. Het kabinet verwelkomt dat deze discussie gevoerd zal worden. Op het moment van schrijven is echter nog niet bekend welke onderwerpen de Raad specifiek zal behandelen.

² Het BNC-fiches met de kabinetsreactie op deze mededeling wordt conform de geldende informatieafspraken met uw Kamer gedeeld.

³ Kamerstuk 21501-30, nr. 621.